

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань правової політики

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-35-84

В И С Н О В О К

щодо проекту Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України
щодо застосування до засуджених та осіб, які тримаються під вартою, заходів
примусового годування
(реєстр. № 4323 від 05 листопада 2020 року)

За дорученням Голови Верховної Ради України від 06 листопада 2020 року Комітет Верховної Ради України з питань правової політики розглянув на своєму засіданні 01 квітня 2021 року (протокол № 51) проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо застосування до засуджених та осіб, які тримаються під вартою, заходів примусового годування (реєстр. № 4323 від 05 листопада 2020 року), поданий Кабінетом Міністрів України (далі – Законопроект).

Згідно з пояснювальною запискою Законопроект розроблено з метою визначення правових підстав для затвердження порядку та видів примусового годування, а також умов тримання засуджених та осіб, узятих під варту, які відмовляються від прийняття їжі (оголошують про голодування).

Законопроектом пропонується внести зміни до статті 116 Кримінально-виконавчого кодексу України в частині визначення правових підстав для затвердження порядку та видів примусового годування, а також умов тримання засуджених, які відмовляються від прийняття їжі (оголошують про голодування), та статті 11 Закону України «Про попереднє ув'язнення» в частині визначення правових підстав для застосування до осіб, узятих під варту, які відмовляються від прийняття їжі (оголошують про голодування), заходів примусового годування.

Розглядаючи Законопроект, Комітет з питань правової політики виходить з такого.

Людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю (частина перша статті 3 Конституції України).

Частинами першою та другою статті 28 Основного закону України встановлено, що кожен має право на повагу до його гідності. Ніхто не може бути підданий катуванню, жорстокому, нелюдському або такому, що принижує його гідність, поводженню чи покаранню.

Відповідно до частини першої статті 9 Конституції України чинні міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, є частиною національного законодавства України.

Згідно з статтею 19 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року (далі – Конвенція) для забезпечення дотримання зобов'язань за Конвенцією та протоколами до неї створюється Європейський суд з прав людини.

Учасники зобов'язуються виконувати остаточні рішення Суду в будь-яких справах, у яких вони є сторонами (стаття 46 Конвенції).

Обов'язковість для виконання Україною рішень Європейського суду з прав людини встановлено і статтею 2 Закону України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини».

Згідно із статтею 1 Закону України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини» однією із форм виконання рішень Європейського суду з прав людини є вжиття заходів загального характеру.

При цьому заходами загального характеру є заходи, спрямовані на усунення зазначеної в рішенні Європейського суду з прав людини системної проблеми та її першопричини, зокрема, внесення змін до чинного законодавства та практики його застосування.

У рішенні у справі «Невмержицький проти України», Європейський суд з прав людини стосовно примусового годування заявника указав, що такий медичний захід, як примусове годування, в принципі не вважається поведінням, котре принижує людську гідність. Проте його застосування повинно обов'язково відповідати певним умовам.

По-перше, має бути однозначно встановлена необхідність його застосування. По-друге, воно має відповідати певним процедурним гарантіям.

Враховуючи зазначене, запропоновані Законопроект змін щодо визначення правових підстав для затвердження порядку та видів примусового годування, а також умов тримання засуджених та осіб, узятих під варту, які відмовляються від прийняття їжі (оголошують про голодування) сприятимуть імплементації практики Європейського суду з прав людини у національне законодавство.

За результатами розгляду Законопроекту 03 лютого 2021 року (протокол № 61) Комітетом Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу прийнято рішення, що Законопроект не суперечить міжнародно-правовим зобов'язанням України у сфері європейської інтеграції.

Комітет Верховної Ради України з питань бюджету за наслідками розгляду на своєму засіданні 16 грудня 2020 року (протокол №70) прийняв рішення, що проект Законопроект не має впливу на показники бюджету (реалізація положень законопроекту здійснюватиметься за рахунок та в межах видатків державного бюджету, що передбачаються на забезпечення діяльності Державної кримінально-виконавчої служби України). У разі прийняття відповідного закону він може набирати чинності згідно із законодавством.

Комітет з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій у Донецькій, Луганській областях та Автономної

Республіки Крим, міста Севастополя, національних меншин і міжнаціональних відносин на своєму засіданні 17 лютого 2021 року розглянув Законопроект та за наслідками обговорення ухвалив рішення: надіслати до головного Комітету з питань правової політики висновок з пропозицією рекомендувати Верховній Раді України, за результатами розгляду у першому читанні прийняти Законопроект за основу.

За результатами вивчення Законопроекту Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України зазначило, що пропозиція Законопроекту, яка полягає у тому, щоб належним чином урегулювати питання визначення порядку (процедури) надання медичної допомоги засудженим та особам, узятим під варту, які відмовляються від прийняття їжі, є слушною і заслуговує на підтримку.

Секретаріат Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини листом від 16 листопада 2020 року № 100552/10743/1/20/20/x23.3 повідомив про підтримку Законопроекту.

На підставі викладеного, Комітет вирішив:

1. Рекомендувати Верховній Раді України проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо застосування до засуджених та осіб, які тримаються під вартою, заходів примусового годування (реєстр. № 4323 від 05 листопада 2020 року), поданий Кабінетом Міністрів України, за результатами розгляду в першому читанні прийняти за основу.

2. Доповідачем від Комітету з цього питання на пленарному засіданні Верховної Ради України визначити Голову підкомітету з питань діяльності органів юстиції, органів виконання покарань та пробації Фріс Ігоря Павловича.

Голова Комітету

А.Є. КОСТІН

ЕАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: Костін Андрій Євгенович
Сертифікат: 58E2D9E7F900307B0400000053E22E001E348F00
Дійсний до: 27.01.2023 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
№ 04-26/03-2021/117705 від 05.04.2021

461526